

Jaciments que faran història

Una cinquantena d'excavacions en marxa a Girona poden deparar grans troballes i alguna sorpresa

Arqueòlegs i paleontòlegs diuen que la superfície excavable supera la que ha sortit a la llum

l'entrevista

JOSEP ANTONI ESCUREDO

Seleccionador veneçolà de ciclisme

"El que em va passar va ser un intent d'homicidi. El taxista no podia mesurar el mal que em faria. Aniré a totes"

Un documental repassa la vida de Xavier Cugat

El músic gironí va ser una celebritat als anys daurats de Hollywood i té quatre estrelles al Passeig de la Fama

CULTURA

La riquesa dels jaciments gironins crea expectatives

Les excavacions que es duran a terme aquest estiu ajudaran a conèixer millor la història d'una cinquantena de llocs

JOSEP PASTELLS
GIRONA

"L'experiència ens demostra que cada any ens trobem sorpreses, tot i que mai no es pot garantir res". El paleontòleg Joan Madurell, responsable, juntament amb Bienvenido Martínez, de les excavacions al jaciment d'Incarcal de Crespià -representatiu de les faunes de grans mamífers del pliocen inferior-, resumeix amb força precisió les expectatives dels investigadors immersos en la cinquantena d'intervencions previstes per a aquest estiu a les comarques gironines.

"Sempre hi ha alguna sorpresa", assenteix la medievalista i arqueòloga Imma Ollich, que, juntament amb Montserrat Mataró i Anna Maria Puig, condueix des de fa deu anys les excavacions al poblat medieval abandonat de Santa Creu de Rodas. Les restes de ganivets, copes i vaixelles importades de València descobertes al voltant de l'església de Santa Helena han permès deduir que aquest poble preromànic construït amb pedra era "un lloc de pelegrinatge", apunta Ollich, que, a partir de la segona quinzena de setembre, quan es reprendran les excavacions, esbrinarà nous detalls d'un

poblat que va ser abandonat al segle XV. En les mateixes dates, Madurell dirigirà la continuació dels treballs a Incarcal, on des del 1984 s'han descobert restes del tigre de dents de sabre *Homotherium* i de mamuts, rinoceronts i cérvols gegants. "Tot plegat ens ajuda a categoritzar de manera fidedigna com era el Pla de l'Estany fa al voltant d'un milió d'anys", explica el paleontòleg, que preveu que tindran feina "per a més de 30 anys més".

Tasca titànica

Incarcal i Santa Creu de Rodas són només dos exemples de la riquesa dels jaciments gironins i de la tasca titànica que suposa explorar-los amb l'objectiu de reconstruir la història. Qualsevol intent d'enumerar les excavacions més rellevants que es duran a terme aquest estiu topa amb la constatació que totes són importants, que totes ajuden a reconstruir el passat més o menys remot d'un territori ple d'atractius.

En aquest context, l'esquelet sencer de tapir de fa 3,1 milions d'anys, desenterrat al Camp dels Ninots de Caldes de Malavella, és quasi una troballa anecdòtica si es compara amb tot el que s'ha descobert fins ara i, sobre tot, amb el que queda per descobrir

01. Un moment de la tasca de reconstrucció de l'esquelet sencer de tapir de fa 3,1 milions d'anys desenterrat al Camp dels Ninots.

02. Imatge de les excavacions a la cova de l'Arbreda. ACN

en terres gironines. "El que queda per excavar, en el sentit ampli de la paraula, és més del que s'ha excavat fins ara", subratlla Julià Maroto, investigador de la UdG que al setembre dirigirà la recerca al Cau del Roure, un dels jaciments que formen les coves del Reclau de Serinyà i que a inicis del paleolític superior, fa 34.000 anys, va ser ocupat pels llops, per altres carnívors i, puntualment, per humans, que hi van deixar un collaret fet de cargols marins.

Feina per a moltes generacions

Al Camp dels Ninots, on les excavacions d'enguany es van iniciar al maig i acabaran demà, "hi haurà feina per a moltes generacions d'investigadors", comenta Gerard Campeny, de l'Institut Català de Paleontologia Humana i Evolució Social (IPHES). "Només hem excavat un 1% del jaciment", informa Campeny, que, juntament amb Jordi Agustí i Bruno Gómez, dirigeix un projecte de recerca que agrupa disciplines molt diverses (geologia, paleontologia, arqueologia i botànica) i, a partir de la interrelació de les dades obtingudes, ajuda a conèixer un moment concret en la història de la vida a la Terra, en el qual un seguit d'animals i de plantes van desaparèixer fruit d'un canvi climàtic. La gran quantitat de fòssils recuperats fins ara en aquest jaciment de 250.000 metres quadrats -des del

2003 s'hi han descobert 22 esquelets sencers de bòvids, de tapirs i, fins i tot, d'un rinoceront- el converteixen en un lloc indispensable per conèixer els últims tres milions d'anys de la nostra història.

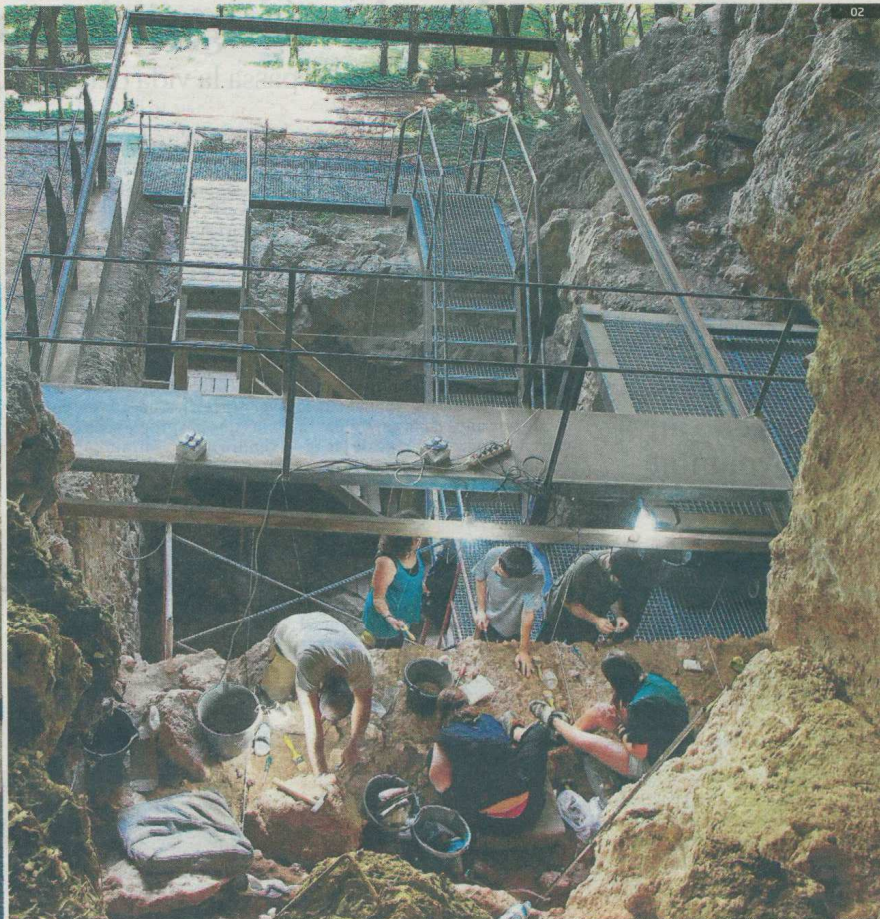
Empúries i Ullastret

El Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries reprendrà al juliol les excavacions arqueològiques a la ciutat romana. Dins de les pràctiques de camp realitzades en el marc del 70è Curs d'Arqueologia d'Empúries, s'excavaran diversos sectors de l'anomenada Insula 30, una de les illes d'edificacions que conformaven la retícula urbana de la ciutat i on s'emplaçaven les termes públiques. Es preveu excavar en diferents locals o *tabernae* situats a la meitat meridional de l'illa i descobrir noves evidències relacionades amb l'etapa d'ocupació més antiga, del segle I aC. L'excavació de l'Insula 30 ha de fer possible enllaçar el recorregut de visita actual entre els sectors de les *domus* i del fòrum de la ciutat romana, de la qual avui en coneixem únicament un 20%.

Una altra de les excavacions clàssiques és la del poblat ibèric d'Ullastret, un dels conjunts arqueològics de l'edat del ferro més destacats del Mediterrani occidental. Els treballs iniciats a l'abril s'allargaran fins al juliol a causa de la pluja, assenyalant

Treballs d'excavació de la zona externa del Cau del Roure, a Serinyà, durant la campanya de l'estiu passat. ARA

Gabriel de Prado, responsable del MAC Ullastret. A més de l'excavació preventiva de diversos sondatges al fossat defensiu del puig de Sant Andreu, relacionada amb el projecte de restauració de les muralles, la investigació arqueològica dels últims anys ha desembocat en un projecte de reconstrucció virtual en 3D de tot el conjunt.

"Fem una feina de formigueta", diu l'arqueòloga i antropòloga Bibiana Agustí, responsable de la restauració del castell de Rocabrú de Camprodon, que data del segle X i que va tenir un paper important durant la revolta remença al segle XV. Ja fa deu anys que s'hi treballa i en desenrutar hi han trobat "molt

Constància
Arqueòlegs i paleontòlegs remarquen que la clau de la seva feina és la paciència

d'armament metàl·lic", informa Agustí, que al setembre dirigirà la desena campanya en aquesta antiga construcció militar. Com que no s'hi pot arribar en cotxe, cal traslladar-hi en helicòpter el material necessari per a les excavacions.

Molt més accessible, la vil·la del Pla de l'Horta de Sarrià de Ter disposa del conjunt d'estructures en més bon estat de conservació de les comarques gironines. Enguany s'hi ha començat a excavar "un sector en què afloren cambres calefactades que podrien pertànyer a un sector termal", observa l'historiador i arqueòleg Lluís Palahí. Aquest element "ajudaria a completar el panorama d'una vil·la residencial de gran

riquesa, que disposa, per exemple, de la dotzena de paviments de mosaic que hem documentat els últims anys", afegeix Palahí.

Una altra prospecció arqueològica que es reprendrà al setembre serà la conduïda per Gisela Ripoll a l'església preromànica de Sant Romà de les Arenes, a Sidillà (Foixà). Un paviment de morter i de ceràmica del segle VIII i les restes de material romà aparegudes al voltant són dos dels principals descobriments de l'equip liderat per Ripoll. L'arqueòloga també dirigeix els treballs al monestir de Sant Quirze de Colera. "L'any passat vam fer servir drons per fotografiar el recinte per dins i per fora amb l'objectiu d'elaborar una recreació virtual del monestir en alçat i planta", explica.

Al jaciment neolític de la Draga de Banyoles, entre el 8 de juny i el 8 de juliol, s'estudiaran "les activitats que es duïen a terme al sector més allunyat de l'estany i la funció de les estructures que es van construir", assenyala l'arqueòleg Toni Palomo.

També al Pla de l'Estant, del 4 al 29 de juliol, l'equip de l'arqueòleg Narcís Soler excavarà a la cova de l'Arbreda de Serinyà. "Esperem millorar la informació de què disposem sobre els últims moments de l'última ocupació paleolítica, la solutriana, ara fa 19.000 anys, i aclarir per què els caçadors paleolítics ja no hi van viure més", indica Soler.

XICS
GASTRONÒMIC

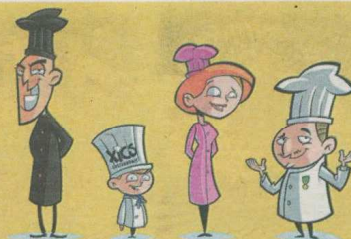
1a Quinzena Gastronòmica Infantil
Castell-Platja d'Aro i S'Agaró
del 21 de MAIG al 5 de JUNY de 2016

organitza amb el suport i assessorament

Platja d'Aro

www.platja.com

- * Xerrades sobre alimentació
- * Tallers d'alimentació infantil
- * Showcooking
- * Menú infantil a 10 euros i moltes coses més

Consulta els restaurants i programa a:
xicsgastronomic.com